

Izhaja vsak petek dopoldne. Izdaja konsorcijski
Mala lista. Naslov: Mali list, Trieste, ca-
sella centro 37. — Urad: via Imbriani 9-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BEROČ.
POSAMEZNA ŠTEV. 25 STOTINK.

NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5
L., četrt leta 3 L. — IZVEN ITALIJE
celo leto 24 L., pol leta 12 L., četrt leta 6 L.

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUL

CENA OGLASOV IN
Za 1 om višine v 1 stolp
Pri 5 kratni objavi 30% popusta
objavi 30% pri kratki objavi 40%
40% pri kratki objavi 50%
50% pri kratki objavi 60%
60% pri kratki objavi 70%
70% pri kratki objavi 80%
80% pri kratki objavi 90%
90% pri kratki objavi 100%
100% pri kratki objavi 110%
110% pri kratki objavi 120%
120% pri kratki objavi 130%
130% pri kratki objavi 140%
140% pri kratki objavi 150%
150% pri kratki objavi 160%
160% pri kratki objavi 170%
170% pri kratki objavi 180%
180% pri kratki objavi 190%
190% pri kratki objavi 200%

Mali koledar.

Petek, 4. marca: Kazimir; Lucij. —
Sobota, 5.: Friderik. — **Nedelja, 6.:**
1. postna; Perpetua in Felicita. — Po-
nedeljek, 7.: Tomaž Akvinski. — Torek,
8.: Janez od Boga; Filemon. — Sreda,
9.: kvatre; Frančiška Rimska. —
Četrtek, 10.: 40 mučencev; Makarij. —
Petek, 11.: kvatre; Sofronij; He-
raklij.

MALE NOVICE

Nov general v Trstu.

Najvišji vojaški dostojanstvenik v
Trstu, poveljnik 5. armadnega zbora,
general Humbert Montanari, je odšel iz
Trsta na višje mesto v Rim. V Trst je
prišel za poveljnika general Ferrario.

Posnemajte!

V Pazinu sekajo mesarji meso po 8
lir kg. Videč izredno nizko ceno živine,
je občina odprla posebno občinsko me-
sico, kjer seka po 6 lir kg. Zakaj se pa
v Trstu ne zganejo poklicani gospodje.
Kar je v Pazinu mogoče, je prav lahko
izvesti tudi v Trstu. Ali naj mesarji
znižajo, ali pa naj se odpro občinske
mesnice!

Trgovci,

ki so razprodajali »Ljudsko pratiko«,
naj neprodane izvide blagovolijo vrniti
do 10. marca, da se naredi obračun.

Posojila.

Tuji bankirji so raznim italijanskim
industrijam dali velika posojila. Skup-
na svota teh posojil je: 110 milijonov
dolarjev, 1.400.000 angl. funtov in 3 mi-
lijonov holandskih goldinarjev. V lire
preračunjeno znaša vse to 1 milijardo
613 milijonov papirnatih lir.

Oblastne skupščine.

Po raznih krajih Jugoslavije so se v
februarju sestale novoizvoljene oblastne
skupščine. V Sloveniji ima v ljubljanski
in v mariborski skupščini Slovenska
ljudska stranka popolno premoč. Za
predsednika ljubljanske skupščine je bil
izvoljen dr. Marko Natlačen, naš rojak
iz Mamče; načelnik kluba poslancev, ki
pripadajo SLS, je pa dr. Anton Breclj,
tudi naš rojak iz Šturij. V deželni od-
bor je bilo izvoljenih pet mož. Glavna
maloga odbora bo sedaj urediti z osred-
njo vlado vprašanje deželnih dohodkov.
Vsi poslanci so bili edini v tem, da se
ljudstvu davki ne smejo zvišati. Za de-
želno avtonomijo so se v zbornici iz-
rekli pod pritiskom javnega mnjenja tu-
di zastopniki kapitalizma (samostojni
demokratje).

Mariborska oblast.

Skupščina štajerske oblasti se je
sestala na sejo v prostorih deželnega
sodišča v Mariboru. V skupščini sedi
11 Radičevih pristašev in en zastopnik
Hrvatske pučke stranke. Za predse-
dnika skupščine je bil izvoljen mariborski
župan dr. Leskovar.

Oblast in mast.

V Zagrebu ima v oblastni skupščini
vso moč štefan Radič. Ko so se sestali
na sejo, so si najprej določili dobre
dnevnice; v oblastni odbor so izvolili
Radičevo žlahto. Tudi sporekli in stepi
so se koj prvi dan za staro oslovo senico.
Eden je predlagal, naj se skupščina pro-
glasi za stari »sabor«, drugi, naj se
pošlje kralju pozdravna brzojavka s po-
litimi zahtevami. Vse to je bilo se-
veda odklonjeno.

Čuden socialist.

V ljubljanski skupščini je en sam so-
cialist. Se tisti je pri nekem glasovanju
pomagal zastopnikom kapitalizma. Mo-
ž morda veruje še vedno v teorijo o raz-
sulu.

Nesreča v angleških premogovnikih

ŽALOSTEN KONEC PUSTA.

Ponoči od ponedeljka na torek se je
skoraj istočasno prigodila velika nesre-
ča v dveh premogovnikih na Angle-
škem. V Ebb Wale je bilo zasutih v ne-
ki jami 133 premogarjev. Ob eni ponoči
se je vnel jamski plin; eksplozija je
podrla hodnike in delavci so bili delo-
ma zasuti, deloma zaprti v temi. Reše-
valno delo se je začelo takoj. Že pomoči
so prihiteli sorodniki rudarjev pred ja-
me videt, kaj je z njihovimi hranitelji.
Ob devetih dopoldne je bilo rešenih že
60 mož; nekateri so bili že napol zadu-
šeni. Toda reševalno delo je postajalo
vedno težje in se je moralo slednjič po-
polnoma prekiniti, ker je tudi reševal-
cem pretela nevarnost, da jih zasujejo
novi usadi. V prvih popoldanskih urah
se je reševanje zaključilo. Izvlekli so

vsega vkup do tedaj 81 mož, od teh pa
je bilo 14 že mrtvih. Nekatere mrtve so
reševalci videli med kamenjem, ne da
bi jih mogli takrat ven potegniti. Pri
reševanju se je zelo izkazal neki pre-
mogar, ki je izvlekel 12 tovarišev in se
je malodane sam zadušil od strupenega
plina. V bolnišnico sta morala vsled
zastupitve tudi rudniški ravnatelj in
zastopnik premogarske zveze, ki sta šla
globoko v jamo gledat in nadzirat delo.

Nekaj ur pozneje se je nesreča zgodi-
la v nekem premogovniku blizu Mans-
fielda. Podrl se je nek lesen oder in
17 delavcev je padlo v veliko globočino
pod seboj. Samo dva sta bila rešena
živa.

Premogarske plače so res krvavo za-
služene.

Vojakom.

Prejeli smo zopet veliko pozdravov od
vojakov. Zahvaljujemo se za naklonje-
nost, a moramo vnovič javiti, da se to
ne sme tiskati.

Eno javorjevo drevo — dva milijona dinarjev.

Pred kratkim je bilo v Han-Pjesku v
Bosni posekano staro ogromno javorje-
vo drevo in prdano v Ameriko za dva
milijona dinarjev. Les izgleda kakor da
je sestavljen iz samih tankih listov, po
katerih so raztresene male cvetke, kar
napravljajo izredno lep utis. Ti listki se
izdelajo kot lile za najdražjo hišno o-
premo in za druge dragocene lesne iz-
delke, ki se plačujejo kot prave redkosti.
En kvadratni centimeter takega obložne-
ga lista tega javorja se plačuje po dva
dinarja. — Ta javor je bil visok 20 me-
trov, v premeru je dosegel spodaj 170
cm, na vrhu pa okrog 50 cm; vsebuje
okrog 20 kubičnih metrov lesa, in je
potem vsak kubični meter plačan z o-
krog 100.000 Din, ali vsak kg nekaj več
od 100 Din. Da se zagotovi prevoz tega
nenavadnega javorja, so se morale pri-
praviti posebne naprave, ki so bile zelo
drage.

Divjaški zločin.

V Tokovcih v Prekmurju sta živela
pri hiši mladi in stari par. Mlada sta
hotela dobiti do rok posestvo, ki ga je
imel v rokah še oče. Zahtevi se je pri-
družila tudi mati — žena starega in je
zlasti ona pritiskala na njega, da od-
stopi gospodarstvo mladima. Nekega ve-
čera je zopet navalila na njega in mu
zapretila, da ga ubije, ako se ne uda.
Oče je ostal pri svojem. A tudi stara ni
ostala le pri grožnji. Ponoči je izvršila
svojo nakano in je spečemu možu pre-
rezala vrat. Ta je takoj izdihnil. Zločin
so hoteli zakriti in so umorjenega na
dvorišču zakopali v kup tresk, pozneje
pa so ga hoteli zanesti še na bolj varen
kraj. Sreča zločincem ni bila mila. So-
sedom se je čudno zdelo, da starega ni
iz hiše, dasi je prej vsak dan prišel po
tobak za čikanje. Stvar je prišla tudi
orožnikom do ušes in ti so začeli z raz-
iskovanjem. Soba je pričala, da je tekla
kri, kajti stene so bile okrvavljene. Ra-
zen tega so v peči našli okrvavljene cu-
nje. Začelo se je izpraševanje, ki je do-
vedlo do izpovedi, da je v gnoju zaka-
pan škaf s krvjo in okrvavljena slama iz
postelje. Žena zločnica ni tajila, povedala
pa je, da je hči nedolžna. Svojege de-
janja ni obžalovala. Nasprotno — kar ne-
verjetno — pela je! Bržčas žena ni čisto
normalna.

Lepi denarci.

Pri Slavenski banki so pregledovalci
dognali, da je primankljaj ne 177 mili-
jonov, ampak 186 milijonov. Veliko tega
denarja je šlo za podpiranje kapita-
lističnih časnikarskih trobil, ki »delo-
jo« javno mnenje pri zarukani inteli-
genci.

Stekel človek.

V Lormacijah pri Sv. Lomartu v Slov-
goricah je nekega posestnika okrog bo-
žiča ogrizel pes, o katerem nihče ni su-
mil, da je bil stekel. Posestnik se za-
rano ni krigal ter se je sama zacelila.
Pred 14 dnevi pa je obolel na čudni bo-
lezni. Pričela ga je boleti glava, iz-
gubljal je zavest, bolel ga je celi život.
Znaki bolezní so bili vedno hujši in
pred par dnevi je maravnost zbesnel. Še-
le tedaj so jeli sumiti, da je obolel vsled
ugriza steklega psa, kar je zdravnik
potrdil ter odredil takojšen prevoz v
bolnico. Bolnika so zvezanega maložili
na voz, ga pripeljali v Maribor, kjer so
se ustavili najprej na policiji, ki jih je
napotila v bolnico. V bolnici miso bolni-
ka sprejeli, ker nimajo za to potrebnih
prostorov. Spremljevalci so nato odšli
na kolodvoru ter ga prepeljali v Celje
v Pasteurjev zavod. Med vožnjo in v
Mariboru je bil bolnik popolnoma mi-
ren, lahko je hodil, vendar se ni več
zavedal, kjer se nahaja in kaj je z
njim. Bolnik je med vožnjo v celjski
Pasteurjev zavod umrl.

OPOMBE

Vaša kriza. V nedeljo 27. febr. je na-
pisala »Edinost«, »da je treba končno
le začeti misliti na korenit preu-
stroj našega življenja, če nečemo po-
stati v najbližji bodočnosti narod popol-
nih beračev«. Ko je rajni kraški rojak
dr. Mahnič mislil in pozival na korenit
preustroj, ste ga vi edinjaši zmerjali ka-
kor še nobenega javnega delavca na
Slovenskem. Ko je rajni dr. Krek hotel
podati svojo roko tržaškemu delavstvu,
ste vi edinjaši tekli k nemškemu škofu,
naj ga zapodi proč. Kdorkoli se je po-
lotil dela za korenit preustroj, vsakega
ste vi edinjaši sklenili steti in pokon-
čati že kar skraja z vsemi sredstvi. No-
bena reč na svetu vam ni tako zoprna
kakor prav korenit preustroj
vsega javnega življenja med primorski-
mi Slovenci. Vedno ste pridigali in
nergali, da mi Slovenci ne smemo na
korenite reči misliti, češ da smo pre-
majhni in da take korenite reči se bodo
rešile pri »velikih« narodih. Ali ste se
morda zdaj spametovali? morda ustra-

MIHEC: Polnočna ura bije,
naj minejo norčije.
JAKEC: Kdor hoče še obstati,
naj začne varčevati.

šili, videč, kako narod za drugimi »veli-
kimi« narodi dere v pogubo? Vi se niste
spametovali in se ne boste, preveč ste
fanatični. Sami pišete: »Ljudski glas je
torej, ki se dviga in kliče: Skrajni čas
je, da uberemo drugačno pot«. Da, da,
čas Bogu, da je ljudstvo še vedno boljše
kakor vi, slepi vodniki! Ko se to ljud-
stvo slednjič korenito otrese vas in va-
ših nerg, bo že to doberšen kos korenitega
preustroja. Kriza, v kateri je danes naše
ljudstvo, je po vaših delih in nedelih v
precejšnji meri vaša kriza.

Dobre nauke deli stara tetka iz Trsta.
Pravi, da bomo premagali sedanjost kri-
zo, »če bomo znali premagati sami se-
be«. Kakopa, saj to je vse res, a povej,
guvernanta, mladim ljudem, zakaj
se morajo premagovati? Ali se bodo
zato, ker se v »Edinosti« tako bere?
Njeni uvodniki bodo presneto malo za-
legli. Saj ljudje miso res tako zarukani,
kakor tetka misli. Dobro vedo, da dnev-
nik »Edinost«, z vsem kar je nad njim
in okoli njega, stoji na brezverskem te-
melju. Na istem temelju se razvija mo-
derni razuzdanost mladine. Kdo se bo
premagoval, če je s smrtjo vsega konec,
če ni razlike med grehom in čednostjo?
Vsi moralni nauki so puhli brez trdne
dogmatične vere. Žal nam je, ljuba
tетка, ki si tako dobra in blaga, ampak
tako je in drugače biti ne more. Bog je
dal logiko vsem ljudem, ne samo profe-
sorjem filozofije.

Bela vrana. V predpustni dobi smo od
vseh strani prejeli dopise in pritožbe,
da se pleše in zapravlja kar naprej.
Očividno so krajevni oblastniki v naj-
več slučajev sami osebno plesu naklo-
njeni. Tembolj nas veseli, ko čujemo, da
se vendar tu ali tam najde pameten
mož, ki se mu ljudstvo smili. Tak je
tudi podedat v Herpeljah-Klancu, g. Pe-
čar. V mnogih slučajih je on podelitev
licence kar odbil. Prestopnike je brez
pardonu naznanil in globil. Nastavil je
pa tudi visoke takse na licenco, 200 lir
do polnoči, 400 lir čez polnoč. Tistim, ki
so lani plesali brez dovoljenja, je letos
prošnjo odbil. Vsa čast takemu županu!
Norec mu morda tako ravnanje zameri-
jo, a pametni ljudje so mu vsi hvaležni.
Škoda, da so po neštevilnih občinah
drugačni župani, ki delajo v nasprotnem
smislu.

Dvoboj naj se zatre. Katoliška vera in
Cerkev odločno obsoja dogovorjeni dvo-
boj kot podlost (vsak greh je podlost!) in
ga prepoveduje ter kaznuje s cerkvenim
izobčenjem. Vendar se najdejo povsod
ljudje, ki se dvobojujejo, ali dvo-
boj hvalijo in povečujejo. Ti isti ljudje
pa so hinavski in drzni dovolj, da govo-
re: Katoliška vera je vera Italije, mi
smo za katoliško vero... itd. Ta njihov
katolicizem je presneto čuden. Če bi res
katoliško vero spoštovali, ne bi se dvo-
bojevali, ne tega dela hvalili, ampak bi
ga prepovedali in zatrli. Sploh bi bilo
dobro več katolištva pokazati v dejanju
— besede so preveč dober kup.

Mohorjeve knjige

Lanske Mohorjeve knjige smo kmalu prebrali, tako vseč so nam bile. Najbolj prav je zadel omi koroški deček, ki je rekel župniku, ko ga je ta prašal, kako mu ugajajo «Kolački», takole:

«Mati so brali,
mi smo pa vekali!»

«Kolački» za male, «Jelkin nageljček» za odrastlo mladino, Meškove «Legende o sv. Frančišku», «Luč v temini» za vse, «Koledar» pa za celo hišo — to je bila gostija, ki jo je Mohorjeva družba pripravila svojim udom.

Kaj homo pa letos prejeli?

Pet knjig, in sicer:

1. **«Ob srebrnem studencu».** Zgodovinski roman iz naših krajev, ki ga je spisal znani pisatelj Franc Jaklič. Ta roman bo bralo staro in mlado z velikim veseljem.

2. **Kako zdravimo živino.** Ta knjiga bo potrebna kmetu ko vsakdanji kruh. V njej bo našel pouk, kako naj glešča živino, da ostane zdrava in kako naj ji pomaga, če zbolí. V knjigi bo gospodar dobil tudi vrsto receptov za najpotrebnejša zdravila. Samo ta knjiga je vredna več ko šest lir.

3. **Za domačim ognjiščem.** V jesenskih večerih se bo zbrala družina in prebirala, kako naj bo življenje za do-

mačim ognjiščem. Knjigo je spisal znani mladinski pisatelj Filip Terčelj. Krasi-
silo je bo 10 izvornih slik.

4. **Zgodbe svetega pisma stare zveze.** Knjiga je namenjena predvsem šolski mladini. Vsako zgodbo bo spremljala slika. Pa tudi naše matere, in dekleta bodo z veseljem prebirale te večnolepe zgodbe iz svetega pisma, iz najlepše knjige, kar jih ima svet. Kje se bo našla mati, ki bi svojim otrokom ne preskrbelala te knjige, da se dobro pouče v verskem nauku!

5. **Mohorjev koledar,** naš stari ljubi znanec. Letos bo nekaj manjši, ker je bil lani velikanski in preneroden za razpošiljanje. Zato bo pa debelejši. Lep bo in bo prinesel zanimive opise ljudi in krajev iz vse Primorske, tudi iz Istre, Krasi in Notranjske.

Vseh pet knjig dobiš, če se vpišeš v Goriško Mohorjevo družbo in plačaš udnino 6 lir. Kdor doplača še 2 liri, dobi na vrh molitvenik «Kam greš?» lepo v platno vezan, rdeče obrezan (200 strani obsega).

Kako se vpišem v Mohorjevo družbo?

Ude v to cerkveno bratovščino sprejemajo slovenski duhovniki. Vsakdo pa lahko postane član tudi tako, da pošlje 6,50 lir naravnost na tajništvo «Goriške Mohorjeve družbe», Gorizia, Via Orzoni 36 A.

Slovski očetje! Matere! Fantje in dekleta! Vpišite se brž v Goriško Mohorjevo družbo!

Kako je s politiko

ANGLEŽI IN RUSI.

To sta dva skregana stričevca, ki pa ne vsta, kako bi se spopadla. Anglež je na morju tako močan, da mu Rus nič ne more; Rusu pa ne more Anglež do živega na suhem. Ker sta oba tako velika in nevarna, iščeta vedno manjših pomočnikov, da skačejo v ogenj po ruski ali angleški kostanj. Anglež gradi in maši plot okoli Rusije na evropski strani, Rus pa kurí na Kitajskem.

Kanton, Šangaj in drugo.

V severnem delu velikanske kitajske dežele je glavno mesto Peking. Tam imajo sedež predsednik kitajske republike in diplomatski zastopniki evropskih držav. V Južnem Kitaju je najimenitnejše mesto Kanton. Oba dela države sta zdaj v medsebojni vojski. V severnem delu imajo vpliv evropski diplomati, v južnem pa ruski zastopnik Borodin. Severni armadi načeljuje kot vrhovni poveljnik general Čan-Co-Lan, južni pa Čan-Kaj-Sek.

Kdo zmaguje.

Južna ali kantonska armada je močnejša. Razlog te premoči je predvsem duševen. Rusi so namreč organizirali kantonski upor kot kitajsko narodno obrambo proti evropskim izkoriščevalcem. To geslo je Kitajce navdušilo in

vse, kar na Kitajskem narodno misli in čuti, je s srcem pri kantoncih. Tudi delavstvo, ki ga evropski podjetniki neusmiljeno izkoriščajo, gori za narodno obrambo.

Stavka v Šangaju.

Kantonska armada zmagovito prodira proti severu in se bliža velikemu trgovskemu mestu Šangaju. Na poti se ji radi kar pridružijo oddelki nasprotnih armad, ki bi jo pravzaprav morali zadrževati. Delavstvo v Šangaju, vse navdušeno, da se bližajo narodne čete, je vzdignilo splošno stavko. General Sun Čan-Fang (lepa kitajska imena!), ki brani Šangaj, je s tiranskimi odredbami nastopil proti stavkujočim. Dal je mnogo delavcev obglaviti in glave razpostaviti po cestah v strašilo drugim. Koliko jih je padlo pod mečem, se ne ve; eni so poročali, da kakih 100, drugi pa so trdili, da mnogo več. Položaja pa si okrutni general ni zboljšal kaj prida, kajti Kitajce je prevzelo narodno navdušenje in to se ne da zadržati z nasilnimi sredstvi.

Evropske koncesije.

V ondotnih krajih imajo razne evropske države svoje odmerjene prostore, kjer me velja kitajska postava, ampak evropska. To so «koncesije». Ta reč Kitajcem ni ljuba in bi hoteli to prevreči,

koncesije nazaj vzeti. Če pridemo kantonci v Šangaj, bodo stali pred vprašanjem: ali začeti vojsko z Angleži, ali iti mimo, kakor da bi ne bilo nič.

Angleži, vedoč, da bo stvar zelo resna in nevarna, so najprej drugim vladam predlagali, naj bi vse evropske vlade nastopile skupno. Japonci, ki maskiraj držijo z Rusi proti Angležem, je brž odgovoril, da ne. Italija se je izrekla za skupen nastop. Med tem so že vlade poslale vsaka nekaj svoje bojne sile na daljni Vzhod. Dan za dnem so se videle v suškem kanalu bojne ladje na prehodu. Koncesije so zavarovane z mnogimi tisoči vojakov in mornarjev, največ seveda je Angležev.

Ruski načrt.

Rusi mislijo, da bi bilo dobro, če bi kantonci pomedli vse evropske koncesije iz kitajske hiše. To bi bil za Angleže hud udarec. Se hujše pa bi bilo to, da bi kitajski uspeh navdušil tudi druge vzhodne narode na boj proti Angležem in drugim tujcem. To bi utegnili privedi do tega, da bi Anglež izgubil Indijo in morda bi jo potem dobil Rus. Vsekakor pa bi z izgubo Indije angleška svetovna vlada dobila grozovit udarec.

Dobri diplomati.

Po vztrajnosti in pridobljenih skušnjah je angleška diplomacija morda boljša, po zvitosti pa jo utegne ruska posekati. Previdni pa so oboji do skrajnosti. Pred kratkim je Anglija poslala Rusiji «moto», s katero je skušala ostrašiti boljševike, da bi nehali s propagando na Kitajskem. Angleška vlada naglašava v noti, da so odnosi med Anglijo in Rusijo še zmerom nezadovoljivi, ker se sovjetska vlada ni držala obljube, da me bo skušala povzročati homatij v Angliji sami. Ruska vlada prav sistematično izpričuje svojo veliko mržnjo do Velike Britanije. Izrabila je splošno stavko na Angleškem in sovjetski krogi spletkarijo sedaj na Kitajskem na škodo angleških interesov. Anglija poziva sovjetsko vlado, naj se mlikar ne vmešava v angleške zadeve, kajti vsaka stvar ima svoje meje. Če bo pa Rusija vztrajala pri svoji dosednji politiki, bo londonska vlada primorana odpovedati trgovsko pogodbo in prekiniti diplomatske odnose z Rusijo.

Ruska vlada je na to moto odpela podobno «vižo». Poslala je Angležem noto, v kateri očita Angležem, da povsod spletkarijo proti sovjetski vladi in da angleški ministri in angleški časopisi še bolj nedostojno govore in pišejo proti boljševikom, nego ruski proti Angležem.

Ruski odgovor so vsi smatrali za drzen. Toda grožnje, da bo pretrgal diplomatske zveze, se Anglež ne upa izvesti. Anglež je previden, kajti če se spusti v vojsko, utegnili bi Japonci s svojo obilno pomorsko silo Rusom pomagati, da zaženo Angleže iz kitajskega zelnika.

Ali ste naročeni na „Naš Čolnič“?

Socialni vestnik

Stanovanjska kriza

Spravne komisije.

Poročali smo že, da je bilo v Trstu sklenjeno ustanoviti «spravne komisije», ki naj bi skušale med hišnimi gospodarji in najemniki v vsakem posameznem slučaju spora doseči spravo, poravnavo. Takih komisij se je ustanovilo 12, toda ne po okrajih, kakor se je mislilo prvotno, marveč vseh 12 komisij bo imelo sedež na občini. Posamezne sporne zadeve bo komisijam predložila skupna pisarna. Vsak dan bosta zasedali dve komisiji od 5. do 8. ure zvečer, drug dan ob istem času drugi dve, tretji dan tretji dve itd.

Vsaka teh 12 komisij je sestavljena iz treh mož. Eden je predsednik, izbran izmed predstavnikov fašizma oz. občine. Drugi je zastopnik hišnih gospodarjev. Tretji je zastopnik najemnikov. Pred take tri torej bosta prišla dva skregana: najemnik in njegov gospodar. Komisija bo skušala narediti iz njih dva dobra prijatelja. Če se ne bosta potolazila, si bo komisija roke umila in ju poslala skregana proč.

Kako iti pred komisijo.

Če se najemniku godi krivica, ker mu je gospodar preveč povišal, in se sama mista poravnala, tedaj naj si najemnik v trgovini papirja kupi tiskani obrazec za priziv na komisijo (formular). Ta obrazec se glasi tako-le nekako:

Alla

Commissione di conciliazione

Trieste (Municipio)

Fra l'inquilino Signor di professione ed il proprietario-amministratore Signor pende controversia per relativamente all'appartamento sito in composto di . . . stanze camerini e cucina.

L'affitto attuale ammonta a lire (.) annue.

Il sottoscritto chiede pertanto che codesta on. Commissione voglia interporre i suoi uffici di conciliazione.

Trieste 1927.

Podpis:

(Pri besedah «controversia per...» se vpiše ali «aumento di pigione», ali pa «disdetta», kar je že bilo). Pravilno izpolnjen obrazec se pošlje s pošto kot tiskovina (stampato) na zgornji naslov komisije (poštna znamka 10 stotink).

Na to prijavo bo komisija prej ali potlej pozvala oba predse ter skušala doseči poravnavo.

Gospodar bo moral priti.

Da bi gospodar ne hotel priti pred komisijo, tega se ni bati, kajti prefekt v Trstu je izdal ukaz. Če eden ali drugi pozvanih ne pride zraven brez opravičenega razloga, ga lahko oblast pritira

PODLISTEK

Iz življenja imenitnega Kraševca

(Konec).

Blisk z jasnega.

Sredi tega ogromnega dela, ki ga je Kompare izvrševal, je prišlo nekaj nepričakovanega. Pri vseh dragocenih čednostih, ki jih je Kompare v tako obilni meri očitaval, je — padel. Ko se je to zgodilo in je ves Osp o tem znal, je sklenil faro zapustiti ter se preseliti v Ameriko. O tem le par besedi. Na XXI. nedeljo po binkošti leta 1907. je imel v Ospu v cerkvi poslovilni govor. Cerkev je bila matlačemo polna. Čim se je pokazal na prižnico, je vse ihtelo, sam je imel solze v očeh. V govoru, v katerem se je do mozga izpovedal, je dejal: «Prej sem bil žito, sedaj sem prazna slama». Tako pretresljivo je govoril, da v cerkvi ni bilo suhega očesa.

Veliko odposlanstvo občanarjev je šlo do škofa, naj bi ga pridržal, vse zastoj, Kompare se je bil odločil. V oglasni knjigi pod XXI. pobinkoštno nedeljo so njegove zadnje besede: «Vzel slovo in — zapustil sem Osp».

V Ameriki.

Nekaj čudnega! Dočim smo navajeni, da takega duhovnika, ki enkrat pade, vse — če me sovraži — pa vsaj neprijazno gleda, je bilo pri Komparetu nekaj posebnega. Omenil sem že, da so ga Osapci prosili, naj ostane; vse je to prošnjo ponavljalo, možje, žene, fantje, dekleta. Odposlanstvo so k škofu poslali, zamen. Tako se je bil priljubil; toliko dobrega je storil, da so na napačno pozabili.

V Ameriki se je nastanil v St. Louisu. Neka žena iz Kastelca, ki je bila v Ameriki in se vrnila, je povedala, da je zgradil cerkev in da je razvil pestro delovanje. Pri gospodu Komparetu je prava konzularna pisarna — tako je poveda-

la. Vse, vse se obrača k njemu po nasvete.

Leta 1914. je sestri takole pisal: «Boleham že dolgo na želodcu in na jetrih. Ko bi bil v starem kraju, bi bilo ozdravljenje mnogo lažje, ali tod so zdravniki silno dragi».

Po svetovni vojni si je Kompare želel doma, kjer bi umrl. Pisal je že zato svojemu nečaku v Krepljah, toda potovanje je revež odlašal, dokler ni prispe la vest, da je 10. 2. 1925. umrl.

Vest o Komparetovi smrti v Ospu.

Neverjetno je, kako je vest o Komparetovi smrti delovala v Ospu. 18 let je, kar je Osp zapustil; večina mož in žena je med tem pomrla; vmes je bila svetovna vojna.

In vendar je po Ospu zavladalo splošno žalovanje. Ob priliki sem kot popotnik vprašal nekega starega Osapca, kako se spominja gospoda Kompareta; odkril se je ter dejal: «Malo takih, gospod! Naj molijo zanj, ko je bil vsega spoštovanja

vreden». In ko sem namignil na padeč, je odgovoril: «Kaj bo, gospod, tista senca nasproti tolikemu solncu? Se danes bi ga radi imeli, le ko bi bil hotel tu ostati. Takega ne bomo več imeli».

Kako se je bil ljudem srčno priljubil, priča to, da so še lani plačevali ljudje sv. maše za pokojnega Kompareta.

Kje najdemo še tak primer ljudske hvalečnosti, ki se po 18 letih s takimi čustvi spominja mekdanjega dušnega pastirja?

Pismo iz Zemuna.

Komparetova sestra Evrozija, poročena z Josipom Hrovatinom na Badihi pri Plavju, je dobila po smrti Josipovi tole pismo: «Zemun pri Beogradu, 12. 3. 1925. Dobra in draga mi Evrozija! Vsebina mojega pisma je bridka. Po dolgih letih najinega razstanka prihajam, da Ti stisnem roko, da Ti sožalim na težki izgubi ljubljene. Ti brata in našega nepozabnega, dobrega prijatelja, a vsem nam velikodušnega in plemenitega pa-

z orožniki ter mu malolaj kazen do 1 meseča zapora ali 100 lir globe.

Pa jaz sem mu že podpisal...

Nekateri najemniki so, prejeli go-spodarjevo naznanilo o povišku ali od-povedi, v strahu rekli: Ja, ali podpisali celo, da se z gospodarjem strinjajo. Ali se ti lahko pritožijo?

Tudi taki se lahko pritožijo.

Kam?

Za take je posebna (ena sama) komi-sija, kateri načeluje sam občinski ko-misar.

Pa če se ne poravnava tam?

Marsikateri gospodar bo tudi pred komisijo ostal gluhi. Skliceval se bo na zakon. Komisija mu ne more nič. Gospo-dar in najemnik bosta v takem slučaju odšla domov, kakor sta prišla zdoma. In potem?

Se eno sredstvo je.

Če ti je gospodar stanovanje odpove-dal, ne pozabi, da boš v pravem roku vložil pritožbo tudi na sodišče (ulica

Sanità št. 19, I.). Za to so posebni obraz-ci naprodaj v prodajalnicah.

Zakaj tega ne pozabiti?

Zato, ker so posebne vladne naredbe glede nasilnega izгона stanovalec. Sta-ovamj je namreč toliko odpovedanih, da bi avgusta za sveti Jernej imeli pravo revolucijo, če bi vsi hkrati prišli na ce-sto s svojo hišno ropotijo. Vlada je že lani odredila, da se izgoni izvršijo po določenem redu. Justični minister je le-tos dal sodnijam navodilo, naj se tudi tekom l. 1927. glede izgonov ravna po odloku, ki je bil izdan za lansko leto. Vendar — pravi minister v letošnjem navodilu — več kakor eno leto se izgon ne sme zategniti in pod nobenim pogo-jem čez datum 30. junija 1928.

Ako se torej pravočasno pritožiš na sodnijo proti izgonu, ti morda vendar ne bo treba iti že 24. avgusta na cesto. Vsekakor smemo od sodnega postopanja pričakovati vsaj toliko uspeha kakor od pravne komisije.

Pepo iz Koludrovica

Obisk v Štorjah.

K' zmirim po Krasi tavam, sn pasau te pasani teden skuze Štorje. K' sn biu zmatram, sn stopu v nanovo vodprto voštarijo h Andrejavem. Ze manjo stope an str' znanc. «Nu zdrav, Tine», sn jau, «kumej de sn te spoznou». «Neč čudnga, so slabe cajte», prau Tine. «Sedi jen pi, Tine», sn jau, «k' vre dougo mejsi v mojn jemieni. Nu zdej se bova pej kej zmenia». «Nu kej boš rajtou», prave Ti-ne, «use je po novi modi. Pršu je ukas, de morjo te bel fajn punce delat črne srajce ze naše šularje. Sprejele so s po-gojem, de jem bojo dovolile an ples. Pr-vo medelo svečna so jo udarile v Sežano, kar ceu švarim; jest sn gledou zdolaj Ilo-vec, dokr se nejsio zgebile spred vači. De na boš mislu, Pepo, de so ble vse, te jeh maštejem bel po domače; ble so dvej šulmajstree, dvej žnidree, dvej vad amih markajmarju jenu dvej vad teh bogateh». — «Veš, Tine, ku me be jemu jest moje Matilde, be vale pršu ano vsnubet, ma-garej če ji kej fali». — «Bem, posluš, Pepo. Testa šagra je bla ma trinajzga svečna. Tes tedu prej so jemele pounu dela, prej k' so use varibale jen vaplele. Fejst be blu, k' b' zeneprej šle taku ra-de žitu plet! Šlišou sn, de je biu an fouš plakat denjem na an zid; je blu drukau: Pooozor! Zavedna mladina de nej na gre na šagro. Ma znaš, je bla te-de vstopniina draga, po dvej liri ze žen-ske jen po tri ze moške. Nu tis večer se je marsikatero kuharce strgno rajš, de

je kar z lonca gledou». — «Medi se me, Tine, povedi še kšno bel poglavitno». — «Znaš, Pepo, sn čeu, de v ane hiše se skorej usak večir vačijo plesat». «Pej ki?» «Kej s taku radovedn, se znaš, de kamr ženske gospodarjo».

ZANIMIVOSTI.

Cesni prodajalci v Londonu.

Na krošnji, kakršne imajo Dalmatinci, ponuja nekdo na vogalu ceste pilule. Cena — «samo za reklamo gospoda mo-ja» — le štiri penije. «Naznanite me radi goljufije, ako niso iz čiste rastline». Tr-gali so se zanje. Pilule so bile prevlečene s sladkorjem. Prodajalec je govoril resnico, kajti pilule so v toplem prostoru čez nekaj časa vzklike in zrastle je — grah.

«Evo vam prstan, stane samo en šil-ing. Da, da, čudite se, dame moje, ker izgleda kot bi bilo zlato. Toda ni. To je le sestavina dvoje kovin in garantiram, da bo prstan vedno isto barvo obdržal. Da se boste prepričale o resničnosti mojih besed, bom prstan prepilil, da vam dokažem». Prodajalec je vse, kolikor jih je imel. Prstani so bili iz medu (me-singa), ki je sestavljena iz dveh kovin, t. j. iz bakra in cinka in je skozi in sko-zi enaka. Prodajalec jih je dobil naj-mamj sto za en šiling — zlagal se pa ni nič.

Rdeč fes na glavi in oblečen v per-zijsko narodno mošo, prodaja mož zarja-velih lic perzijski srečonosni kamen. Prihaja iz Perzije in zna le nekoliko «spik inglis», toda zadosti, da ga okoli stoječi razumejo in da vedo, da tak ka-men prinese srečo. Bil je to navaden kresilni kamen, ki pa je bil seveda zbru-šen. Prodajalec je kos po 8 penijev (5 lir). Krošnjar pa je bil seveda pristen Londomec.

«Samo 8 penijev ta-le steklenica za lase, ne tri šilinge pač pa samo 8 peni-jev. Še nikoli v življenju ni bilo tako

ugodne prilike nabaviti si za tako maj-hen denar najboljšo sredstvo, ki drži lase pokonci». Par gospodov je nasledlo ter pustilo, da jim je prodajalec lase namočil. Prosil je, naj mekoliko poča-kajo. Lasje so se strdili in stali pokon-cu. Vse steklenice je prodal. V njih je bila sladkorna voda.

Naša pošta.

Podpis ne sme manjkati. Prejeli smo nekak protest, me da bi vedeli odkod, ne od koga. Če je protest upravičen, ni se treba skrivati, saj se lahko pomenimo kakor med možmi.

Po čem je lira?

Dne 2. marca si dal ali dobil:

za 100 dinarjev — 39.75 L.
za 100 š. kron — 67.25 L.
za 100 fr. frankov 89.— L.
za 100 šilingov — 318.— L.
za 1 dolar — 22.70 L.
za 1 funt — 110.— L.

Objava

Srečko Krpan, absolvent srednje teh. šole v Ljubljani, naznanja sl. občinstvu, da je otvoril v Il. Bistrici

stavbno poslovalnico

Sprejema vsa v to obrt spadajoča de-la ter razpolaga z lastnim gradivom. Proračune in projekte nudi brezplačno ter daje pojasnila glede istih.

(Renče)

IL. BISTRICA.

Izvrstna jed

za kosilo in večerjo so testenine «Peka-tete». Kadar jih kupuješ, zahtevaj ½ ali 1 kg. zavoj z napisom «Pekatele».

Stab. Tip. Silvio Spazzal - Trieste

ZDRAVNIK

Dr. IGOR FRANKO

absolvent dunajske klinike,
ordinira odslej samo

v IL. BISTRICI

vsak dan

od 10 - 12 in od 15 - 17 h.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA

sprejema

v Gorici na Travniku št. 5, II.

ETERNIT

Zaloga - TRST

sa je preselila v VIA TREN-TO ŠTEV. 16. (Pri evangelijski cerkvi.) Shranite naslov!

Zobozdravnik

dr. Sardoč D.

ordinira

v Trstu

via M. R. Imbriani 16, III.

(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7.

MALI OGLASI

PRODA se hiša v Studenem pri Postoj-ni, v sredini vasi, pripravna za kakšno obrt. — Naslov pri upravi.

CISTILO ZA ZOBE «Ideal», sestavljeno iz močnih snovi, izvrstno razkužuje usta, odpravi smrdljivo sapo, utrdi dlesno, ovira gnitje. Kdor ga pravočasno upo-arblja, prepreči vnetje čeljusti in ga ni-koli ne bole zobje. Vlije se 30 do 40 kapljic na ½ l vode in se izperejo usta. Če močno boli zob, se dene par kapljic sa-mega «Ideal» na vato in se položi v zob. Priporoča se posebno tistim, ki i-majo pokvarjena zobe in same škrbine. Izvrsten je za razkuženje in grgranje pri vnetju v grlu. — Za čiščenje zob je dobra rožnata in črna pasta. Ima fin okus, naredi zobe bele, ovira zobni ka-men, razkuži usta in jih prijetno osve-ži. — Priporoča se, zlasti za slabotne otroke, ki dolgo ne shodijo, za slabotne v prsih, rahitične Kalciferat, zelo okusen sirup. — Za otroke je priporočljiv prah in mazilo «Ireos». — Odlikovani labo-ratorij LEKARNA PRI ODREŠENIKU. - Bistrica.

SAMO potom energičnega zdravljenja z Glykolom se ozdravi glavobol, šibkost, malokrvnost, obnemoglost. Izdelek le-karne Castellanovich, Trst, Via dei Giuliani 42. V januarju je lekarna odprta tudi ponoči.

SMILAJOD (Trpoški sok), izborno sred-stvo proti arteriosklerozi, revmatizmu in težkemu dihanju, kašlju in kataru, uspešno čistilno sredstvo, posebno pri-poročljivo za osebe, stare nad 50 let, se prodaja samo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42 (Pri Sv. Jakobu, blizu slovenske šole).

BRIVEC Andrej Rojc, Gorica, via Se-minario 2, se priporoča sl. občinstvu.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrda Gastone Dolinar, Trst - Via Uno Polonio 5.

RADI selitve se prodaja hiša s posestvom in gozdom ob deželni cesti, pripravna za vsakršno obrt. Zidana je bila par let pred vojno. - Na željo se prodaja tudi sama hiša. - Cena po dogovoru. - Ivan Lenarčič, Studeno 91 pri Postojni.

čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

z veliko premijo, diploma in zlato svetinjo

Trst **via Caprin 5 pri Sv. Jakobu** Trst

Zima pritiska.

Sneg in blato leži po potih. V takem času bodi glavna skrb za dobro obutev. Osnovno zdravilo za zdravo živ-ljenje se glasi: glavo hladno, noge tople!

Zato skrbite, da bo vaša družina dobro o-buta.

Obrnite se na

FORCESSINI!

stirja in narodnega borca. Pred časom sem čula od svoje sestre Savice, da se skoraj povrne v domače kraje, kamor si je tako želel, pa sem mislila, da ga še kdaj vidim, pa mi nam sreča dana, da ga še kdaj vidimo in čujemo. Kako mo-re biti šele Tebi in Tvojim. Prosim, izra-zi moje sožalje tudi vsem Tvojim bra-tom. Bog mu daj večni mir v tuji zem-lji. Prav srčno Te pozdravlja in po-ljublja Tvoja prijateljica Slava Kolar-Godinova.

(Opomba. Kompare je bil kot škede-njski kaplan prijatelj Godinove dru-žine).

Sklepne besede.

Žive pničje pripovedujejo o izredni do-brodnosti Komparetovi. Noben ubožec ni šel prazen iz osapskega župnišča. Pač pa pričajo, kako se je večkrat prigodilo, da ni imel v kuhinji, kar bi v usta del, v žepu pa miti belica. In v takih trenut-kih se je zdel ko sveti Frančišek, vesel je bil in voder!

Od Komparetovih sorodnikov živi še najbolj stara tradicija v hiši sestre Ev-rozije na Badihi. Ko vstopiš v hišo, ti zunanjí red priča o urejeni notranjosti. Vzorno vzgojeni otroci Boleslava, Zorka, Ciril, Staniko in Ljudevit, ter podobe Kubelika in Gregoriča v sobi pričajo brez besede.

Naj bodo te vrstice v skromen spomin na velikega moža. Narekovala mi jih je hvaležnost njega, ki je tako globoko čustvoval za ljudstvo in je zanj žrtvoval mele, kar je imel, ampak tudi sebe.

Tisti pa, ki bi se mogoče spotikal, da sem klesal spomenik možu, ki je enkrat očitno padel, naj se spominja, da nam sv. pismo v vanešanih besedah opisuje velikega moža, ki so tudi padli. Končno gojim trdno prepričanje, da je bil Go-spod s Komparetom milostiv sodnik. Bodimo tudi mi v sodbi milí. Pozaba naj pokrije njegove sonce, zgledujmo se nad prelepimi deli, ki jih izvršil. In teh je toliko!

Kaj nam z dežele pišejo

IZ VATOVSKKE KAPELANIJE.

Iz našega gorskega kotička se redko kdo oglasi v «Malem listu», dasi ga vsi radi čitamo in je malokateri dom brez njega. Kmečka, žuljeva roka težko sega po peresu. Slabe čase imamo. Draginja, davki, vsakovrstne potrebe se vrste, a kje naj vzame kmet? Živina je pod ceno. Drva je malo in še ta so pod gozdnim nadzorstvom. Upali smo, da bomo zopet dobili zvezo z mlekarjo v Brezovici. Trudili smo se ter napravili novo cesto v zvezi z Ostrovico. A naenkrat smo dobili izplačane deleže. Kako naj si torej pomagamo, kako kaj izboljšamo svoj položaj? Bojimo se, da bomo zabredli v dolgoce.

Naš priljubljeni učitelj g. Bollé, ki je celo vrsto let služboval med nami ter večino mlajšega rodu izobraževal, je odslovljen. Kdo mas bo bodril v težkih časih? G. učitelju želimo srečo, ker dozdaj mu je bilo življenje trnjeva pot. Po dolgem čakanju smo dobili duhovnika. V veliko tolažbo nam je, da imamo vsaj službo božjo.

Pred mesecem je umrla g. Frančiška Cergolj, žena obče znanega gostilničarja na Vatovljah, Franca Cergolja. Revica je bolehalo dolgo na neozdravljivi bolezni. Vojna vihra ji je ugrabila v enem tednu tri sinove v njihovi najlepši dobi. Prehud udarec za materno srce! Govoril sem žnjo v času bolezni; ob spominu na sinove so ji zadržetale ustnice in solzni biseri so ji spolzeli po velem licu. Ljubeče srce materno, uživaj večno plačilo mad zvezdami!

SV. KRIŽ pri Trstu.

V četrtek, 24. februarja, je izdihnil svojo dušo naš mladi prijatelj Angel Kralj. Umrl je po kratki a mučni bolezni v tržaški bolnišnici. Bil je v 20. letu starosti. Vest o njegovi smrti je potrla vse, ki so poznali v njem fanta, kateri bi bil lahko vzor drugi mladini. Učil se je za klesarja; ta okoliščina mu je tudi močno omajala zdravje. Vsak večer pa je bilo njegovo veselje knjiga, časopis in glasba. Bil je član nabrežinske knjižnice in godbenega društva v Sv. Križu, svoječasto tudi bivšega esperantovskega kluba. Slike narave je bil vedno, o božiču se je prehladil in potem je hiral. Pokopan je pri Sv. Ani. Ostane nam v ljubem spominu, dokler ne pridemo vsi tja, kjer vlada večna pravica in ljubezen. Zato kličemo: Dragi Angel, nasvidenje nad zvezdami!

JAVORJE.

Tam oni ponedeljek sem prišel slučajno v Javorje. Brž ko pridem v vas, opazim gručo ljudi; vsaj pol vaši je moralo biti zbrame. Radoveden se približam močakarju, ki je tam stal, in ga vprašam, kakšna slovesnost je v Javorju ta dan; vse stoji v vrsti: moške skupaj, žene skupaj, dekleta in fantje ravnokotno, otroci pa vseprek. To reč mi je mož razložil tako: «Navada je taka, ohcet je v vasi in prišli smo čakati svate iz sosednje vasi». Priroč tolike slovesnosti sem se v Javorju več pomudil in pozvedel o njihovih zadevah. Zanimalo me je še bolj zato, ker vedno berem «Mali list» in sem v njem našel medavno tudi dopis iz Javorja. Tam pravi dopisnik, da ima javorska mladina pevski dar. Jaz bom se pristavil, da ima tudi plesalski dar. Stari ljudje so mi tako-le pripovedovali: «Včasih smo se tudi kaj zavrteli, pa to le dvakrat na leto, za pust in za opasilo. Pa smo plesali samo dostojne plesse. Zdaj pa, ko hoče biti vse moderno, se tudi moderno pleše, nekakšen tango, mosa in taka divja imena...». Tako so tožili stari ljudje in pristavljali tudi to, da sedanji ples ni samo medostojen, ampak ga je tudi čez vso mero preveč. Javorska dekleta imajo še posebno težavo, ker pridero dekleta iz sosednjih vasi na ples, pa morajo domače zid varovati. Na eno uho sem se to ujel, da imajo ločanska in obrovka dekleta radio-aparat. Brž ko zahrešči v Javorju harmonika, se že pojavijo na plesišču.

Tako ni treba fantom pošiljati mobenih vabil...

Mladina! to mi izobrazba, ne kak predek, to je propast. Nekoč je veljalo pravilo: Moli in delaj! To so preobrnilo in sedaj velja: Pij, pleši, zapravljaj in veseljači, potem pa objokuj svojo mladost! Nad vrati meke ječe je bilo zapisano: «Tukaj dobri se izpridi, slab v zločinu dozori». Ta napis bi moral biti nad vsakim plesiščem, kajti mladina se kvari v duševnem in moralnem oziru, tako da so starši vsi v skrbeh, kam bo to privedlo.

Popotnik radovednež.

IZ DEKANSKE OBČINE.

Dne 13. januarja je povabil naš bivši komisar vse trgovce in trgovke v Dekane. Priti so morale tudi take žene, ki kupijo tu ali tam kakšno kokoš ali kakšno jajce. Vrednost bo morda 50, morda 100 lir. Žena ima dohodka 10 ali 15 lir. Za to pa zamudi dva dni, en dan za nabiranje po hišah, en dan za pot v Trst. O dobičku ni vredno govoriti. Toda sila kola lomi; otroci jokajo, da so lačni, mati mora misliti, kako bo preskrbela malo polente. In tisti dohodek iz gori opisane kupčije se dobi le dvakrat na teden. Od takih žen je komisar zahteval trgovinsko kavcijo 500 lir. Kje jih bo vzela uboga žena, ki včasih mti denarja nima, da bi plačala blago, ki ga vzame, in jo morajo čakati, da prinese iz Trsta? Komisar je pa rekel, če ne plačajo, da ne bodo smele več hoditi v Trst. Kam naj gredo reve s svojimi otroci? ali naj jih peljejo na občino hraniti? Res da «zakon je zakon», toda je-li res tako strog? Naši predstojniki ali naši poslanci naj bi se kaj zavzeli za potrebe ubogega ljudstva, naj bi poskušali v ti reči kaj posredovati. — Podolno je z našimi mlekaricami. Večina njih nosi v Trst mleko domače molže in s tem vred še mleko od par drugih hiš, da ne gre prav vsaka gospodinja zase na to pot. Tudi mlekarice naj bi plačale po 500 lir kavcije; pa nekatera mima niti kaj obuti. Žalostno za nje in za njihove otroke.

V listih smo brali, da se izdajajo po občinah legitimacije, tistim, kateri se zanje oglase. Pri nas pa dajo premnogim osebam prisilne legitimacije. Samo v frakciji Sv. Antona je baje kakih 90, med temi tudi dekleta, še napol otroci, ki morajo iti na občino po legitimacijo. Sama slika stane 6 lir. Vrh tega treba narediti pot v Koper in na občino. Čulo se je, da se prisilna legitimacija daje osebam, ki so bile v zaporu, ali ki se pečajo s politiko. A tukaj se zahteva tudi od takih, ki niso bili nikoli zaprti pa se tudi s politiko ne bavijo.

VOLČJA DRAGA.

Kakor je znano, se tukaj gradi nova železniška proga in popravlja stara. Podjetje, ki to delo opravlja, pa mora biti zelo siromašno, ali pa neredno. Obljubili so zaposlenim delavcem, da bodo izplačevali plače vsak mesec, pa včasih preteče 6 ali celo 8 tednov, predno pride denar in še takrat se mora pritiskati s pomočjo karabinerjev. Že tako je plača prav revna za sedanje razmere. Tu je n. pr. neki delavec od Vidma. Doma ima ženo in 4 otroke; če skrbi zanje, ostane njemu za lastno osebo 4 lire dnevno, ako dela vsaki dan; če je deževno, se ne dela in ne zasluži in ni kaj domu poslati. Kako naj taka družina živi? Ni čuda, da je toliko otrok jetičnih. Dajte delavcem pravično plačo, pa bo tudi v ti reči bolje.

Delavec.

Ljudstvo iz Volčje drage in Bukovice se vprašuje, zakaj g. Giulaj mima več mesnice. Pri njem je bila vedno dobra postrežba, sveže meso, pa celo perutnina in divjačina; taka mesnica se na deželi bolj redko najde. Čujemo, da bo g. Giulaj napovo uredil klavnico, ker prejšnja je bila bolj majhna in preveč oddaljena. Zdaj jo gradi na Počivalah. Upamo, da nam bo za Velikonoč zopet stregel s prvovrstnim mesom.

TOMAJ.

Precej časa že se misimo oglašili v našem dragem «Malem listu». Kaj naj prečemo? Pomanjkanje denarja, revščina, veliki davki, slaba vinska letina in druge težave nas tlačijo. A kljub temu so naše prešteviline gostilne dobro obiskovane. Pijanost mi redka prikazen. Za vino in tobak je vedno denarja dovolj. Kaj zato, če delavec v nedeljo «zabije» ves tedenski zaslužek?

Gospodarske opombe. Dragocena gnojilca se sčepja po skritih in očitih poljih in smradi zrak, namesto da bi zajo gnojili njive in travnike. Naš občinski tajnik se je začel za to stvar zanimati; prav ima. — Sadno drevje so že mnogi pobelili. Naši ljudje bodo morali v bodoče več pozornosti obrniti na sadjerejo. Pa tudi živinorejo bo treba dvigniti.

AVBER na Krasu.

V soboto 26. februarja se je vršila poroka gdne Kristine Bole, hčerke ugleadne družine, z Zdenkotom Strancarjem o Planine. Poročil ju je župnik iz Tomaja, g. Albin Kjuder, kot družinski prijatelj. Cerkljeni pevski zbor, čigar zvesta članica je bila nevesta, jima je med mašo pel. Bilo srečno, na mnoga leta. — Predmignuli teden se je obesil Josip Turk, član znane družine iz Gradenj. Zdravniki sodijo, da se mu je hipoma sem zmešal. Polkojniku bodi Bog milostljiv sodnik! Preostalih vse sožalje!

Prosветna društva

ki imajo nevezane knjige ter jih izposodujejo, delajo sebi veliko škodo, ker bodo knjige kmalu vničene. Kaj storiti? Treba je, da jih dajo vezati. Pošljemo naj jih na Katoliško tiskarno v Gorici, Riva Piazzetta 18, kjer jih bodo vezali.

Jakob Bevc

urarna in zlatarna

TRST - Campo S. Giacomo št. 5

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah.
KRONE plačuje višje kot vsi drugi.
ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. G. Laurinsich

TRST - Via delle Sette Fontane 6 - TRST

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. Slovincem z dežela poseben popust za potne stroške.

Govori se slovensko.

Delo zajamčeno.

Gene ljudske.

Odprto od 9-13 in od 15-19 - Ob nedeljah od 10-12

Da postane vedno bolj znano naše izvrstno

„VINO DI CHINA E FERRO“

pripravljeno iz pristnega belega vina in zaradi večje vsebine pretvarjajočega se železa, odlikovano na mednarodni razstavi v Montecatini l. 1925, prodajamo steklenice-vzorke po L. 2.—.

Originalna $\frac{3}{4}$ litrska steklenica L. 12.—

ELISIRE DI CHINA

zelo prijetnega okusa, izborno sredstvo proti slabostim želodca in za dobo okrevanja.

Originalna steklenica L. 6.—
Steklenica - vzorec „ 2.50

ŽELODČNE kaplje sv. ANTONA

Izvrstno sredstvo za prebavo, ki istočasno blaži vsakršno črevesno draženje.

Stekleničica L. 4.50

GLYKOL. Prsni sirup. SMILAJOD

LEKARNA CASTELLANOVICH ALL'ALABARDA, TRST

Via del Giuliani šte. 42, Sv. Jakob - Lastnik F. BOLAFFIO

Izšel je žepni koledar

VEDEŽ

za l. 1927

dobiva se v trgovini

J. Štoka - Trst

Via Milano 37

in v vseh trgovinah pa deželi.

MODERNA PARFUMERIJA

G. B. GIUMLIA - POSTOJNA

Bogata izbira dišav in dišečega mila iz prvovrstnih domačih in tujih tvornic. Toaletne potrebščine in predmeti za darila. Drobnarije in umetnije. Korale, biseri, predmeti iz brušenega beneškega stekla.

CENE ZELO ZMERNE.

Trgovino lahko obiščate, ne da bi morali kaj kupiti.

Cerkvena umetnost - Dober tisk

ENRICO TOFFOLETTO

TRST, Via del Pesce 4

Velika izbira slovenskih molitvenikov, nabožnih knjig, podob, svetinj in drugih nabožnih predmetov.

Cerkvena obleka in potrebščine.

KONKURENČNE CENE.

Primarij kirurg sanatorija
Villa S. Giusto in občinske
bolnišnice v GORICI

Dr. LOJZE SUSSIG,

prej asistent na dunajski vseučilišni kliniki profesorja Hohenegga, sprejema vsak delavnik od 2-3 popoldne Corso Verdi 21-II, telefon šte. 196.